

узгодженими між собою. Ігнорування цієї вимоги спричиняє розбалансування управлінських дій, виникають суперечності між різними рівнями управління підприємством: окремими цехами, підрозділами, вищим керівництвом. Саме вище керівництво повинно забезпечувати оптимальне поєднання цілей окремих підрозділів із загальними цілями діяльності підприємства з метою забезпечення його ефективної діяльності.

Ці основні функції тісно пов'язані між собою в єдиному процесі управління. Ігнорування вивчення потреб споживачів, можливостей ресурсного забезпечення їх задоволення, незадовільне планування, слабка мотивація тощо негативно впливають на кінцеві показники діяльності.

УДК 654.07

М.В. Гунченко, к.е.н., доцент

І.О. Саєнко, студент

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ПІДПРИЄМСТВА В ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Важливою є на даний час «проблема бюрократії», що зосталась після одержання незалежності Україною. Бюрократизація управління негативно впливає не на економічне зростання взагалі, а на інтенсифікацію виробництва, на динаміку його ефективності (за рахунок екстенсивних факторів економічне зростання може відбуватися досить швидкими темпами і при наявності невикористаних у виробництві ресурсів).

Несприйнятливість бюрократичної форми управління до науково-технічних і організаційних нововведень стає особливо сильною в рамках противитратного господарського механізму. Відбувається це через зростання невідповідності цілей бюрократії, як влади постійних органів управління, і загальних цілей господарської діяльності.

Власні цілі бюрократії, її прагнення зберегти межі своєї влади, удержати сфери контролю за процесом праці, приходять в усе більше протиріччя з реальними цілями виробництва. Розташована на всіх рівнях управління ієрархія керівників є не що інше, як апарат збереження влади бюрократії, її приватна власність, що бюрократія прагне збільшити і берегти. Бюрократія зароджується в тих шарах лінійного управлінського персоналу, де на місце функцій «координації», (яка передбачає об'єднання зусиль працівників), приходять лише функції «контролю», (яка передбачає розбіжність інтересів керівників і виконавців).

Ієрархічний принцип побудови організаційних структур вже сам по собі забезпечує відносну стійкість бюрократичної системи управління. Збільшення рівнів управлінської ієрархії все більш віддаляє власні цілі й інтереси бюрократії від кінцевих цілей виробництва. Влада бюрократії як влада постійних органів управління приходять в усе більше протиріччя з вимогами розвитку виробництва тільки в умовах прискорення НТП. Несприйнятливості бюрократичної системи до НТП, до необхідності безупинних перебудов управління, що постійно прискорюються в міру підвищення темпів НТП, стає головним гальмом на шляху підвищення ефективності виробництва.

Особливу гостроту здобуває порівняння витрат і результатів праці кожного працівника, оцінка його внеску в кінцевий результат виробництва. Автоматизація і супутні їй зрушення у поділі праці усе більш віддаляють зусилля окремого працівника від кінцевого результату технологічного циклу. Зростання продуктивності праці усе менше залежить від зусиль однієї людини на своєму робочому місці. Зростає необхідність загального кінцевого результату, роль групових і колективних форм організації і стимулювання праці з оплатою за кінцевим результатом. А це, у свою чергу, вимагає передачі безпосереднім виконавцям, робітникам та службовцям, усе більш широким повноважень у прийнятті рішень на своїх робочих місцях, передачі їм також функцій контролю і нормування праці. Конкретні форми такого самоврядування і самоконтролю (бригади контролю якості, бригади підвищення

продуктивності і т.п.) об'єктивно звужують сферу застосування праці лінійного управлінського персоналу, і для свого ефективного використання ці форми організації праці виконавців вимагають зменшення частки керівників у складі адміністративного персоналу.

Отже, у процесі вдосконалення організаційної структури управління важливого значення набуває своєчасне реагування на якісні зміни процесу виробництва. Це потребує проведення систематичного аналізу і прийняття на основі його результатів відповідних рішень. Всі організаційні рішення призначені забезпечити гнучкість форм управління і, природно, виробництва. Стратегія розвитку народного господарства вимагає реалізації найближчим часом структурних перетворень у повній залежності від форм власності на всіх рівнях управління.

УДК 330.111.4.002.8

М.В. Гунченко, к.е.н., доцент

Т.М. Тихоненко студент

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА

Будь-яка організація, підприємство є відкритою системою, яка знаходиться у постійній взаємодії із тими чи іншими елементами зовнішнього середовища. Дослідженню зовнішнього середовища слід приділяти належну увагу, оскільки воно обумовлює рівень визначеності, в умовах якого приймаються управлінські рішення.

Зовнішнє середовище організації — економічні, соціальні, технологічні, політичні й етичні елементи (чинники), які перебувають поза межами організації.

Зовнішнє середовище характеризується сукупністю перемінних, котрі перебувають за межами підприємства і не є сферою безпосереднього впливу з боку його менеджменту. Це,